

////////////////////////////////////

Een cijfermatige analyse

////////////////////////////////////

1 Inhoud

2	Inleiding	3
3	Kenmerken en bereik van de maatregel	3
3.1	Aantal contracten per jongere	3
3.2	Duur van de tewerkstelling	3
4	Analyse van de uitstroom.....	4
4.1	Profielkenmerken	4
4.1.1	Geslacht.....	4
4.1.2	Leeftijd.....	5
4.1.3	Origine	5
4.1.4	Scholing	5
4.2	Uitstroom	6
4.2.1	Richting van uitstroom na 2 en 4 kwartalen	7
4.2.2	Uitstroom naar cohorte.....	8
4.2.3	Uitstroom naar leeftijd	8
4.2.4	Uitstroom naar origine	9
4.2.5	Uitstroom naar scholing	9
5	Kenmerken van de tewerkstelling.....	10
6	Enkele reflecties	11

2 Inleiding

Deze korte nota bevat een statistische analyse van de maatregel Jongerenbonus, die in het kader van de staatshervorming overgedragen is aan het Vlaamse domein Werk. Deze analyse werd uitgevoerd vanuit het perspectief van twee (evaluatie-)vragen:

- **Wat is het bereik van de maatregel?**
- **Hebben we aanwijzingen van de effectiviteit van de maatregel?** Wordt de doelgroep door de maatregel daadwerkelijk geholpen? Deze vraag kan hier slechts gedeeltelijk beantwoord worden omwille van het gebrek aan een controlegroep of andere methodes om causaliteit na te gaan. Er wordt echter een eerste aanwijzing van de effectiviteit gezocht via een beschrijvende analyse van de uitstroom van de jongeren.

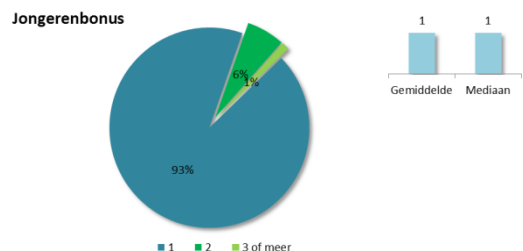
Om bovenstaande vragen aan te kaarten worden achtereenvolgens de kenmerken van de maatregel en van de uitstromende jongeren kort in kaart gebracht. Het besluit bevat enkele reflecties in het licht daarvan.

3 Kenmerken en bereik van de maatregel

3.1 Aantal contracten per jongere

Het aantal unieke contracten tussen het begin van de maatregel en het eerste kwartaal van 2015 bedraagt **1654** verdeeld over **1520 jongeren**.

Figuur 1. Deelnemers naar aantal contracten Jongerenbonus 2008K1-2015K1 (N=1520), Vlaanderen

Bron: KSZ (bewerking DWSE)

Bij de jongerenbonus krijgt meer dan 90% slechts één contract, 7% 2 of meer. Gemiddeld is er dus slechts 1 contract.

3.2 Duur van de tewerkstelling

De duur van de contracten is variabel, en een jongere kan meerdere (opeenvolgende) contracten aangeboden krijgen.

Jongerenbonus

Categorie	Percentage
Minder dan 12 maanden	37%
12 à 24 maanden	24%
24 à 36 maanden	15%
Meer dan 36 maanden	24%

Maatstaf	Waarde
Gemiddelde	24,1
Mediaan	17

Iets meer dan 60% van de jongeren wordt voor minder dan 2 jaar tewerkgesteld. Binnen die groep is het traject van het merendeel (1/3 van de totale populatie) korter dan een jaar. Gemiddeld duurt een traject **24,1 maanden**.

Uit de populatie die hierboven in algemene termen werd beschreven werd er een sub-populatie geselecteerd, waarvoor de uitstroom verder in kaart gebracht werd aan de hand van gegevens uit de Datawarehouse Arbeidsmarkt en Sociale Bescherming:

In wat volgt worden de belangrijkste profielkenmerken van de jongeren toegelicht.

4.1.1 Geschlecht

Jongerenbonus

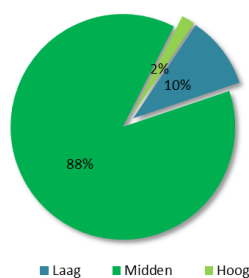

Categorie	Percentage
M	71%
V	29%

Bron: KSZ (bewerking DWSE)

Figuur 6. Deelnemers naar scholing, Jongerenbonus (N=628), Vlaanderen

Jongerenbonus

Bron: KSZ (bewerking DWSE)

Het overwicht van middengeschoolde jongeren, i.e. jongeren die hoogstens een diploma van het hoger secundair onderwijs hebben, blijkt duidelijk uit bovenstaande grafiek (bijna 9 op 10). Terwijl de maatregel toch vooral op laaggeschoolde jongeren gericht is. Daarbij dient wel opgemerkt te worden dat de definitie van “laaggeschoold” bij de Jongerenbonus¹ feitelijk overeenkomt met de categorie “middengeschoolden” die binnen het Vlaamse beleid wordt gehanteerd.

4.2 Uitstroom

Dit deel van de analyse richt zich op de uitstroom. Er wordt met andere woorden nagegaan wat de situatie van de jongere is 2 en 4 kwartalen na de einddatum van zijn tewerkstelling bij de maatregel. De uitstroom wordt ingedeeld in drie categorieën:

- “Werkend”: omvat werkenden, werkenden in loondienst en als zelfstandige, helpers en zelfstandigen.
- “Werkzoekend”: omvat werkzoekenden na een vrijwillig deeltijdse job, met werkloosheidsuitkeringen; werkzoekend na studies, met inschakelingsuitkering of overbruggingsuitkering, en werkzoekend na voltijdse tewerkstelling, met werkloosheidsuitkering (maw: werkzoekenden met een uitkering).
- “Andere”: omvat de categorieën arbeidsongeschikt, rechtgevend op kinderbijslag, leefloon of financiële hulp, volledige loopbaanonderbreking of tijdscrediet, en werkzoekenden vrijgesteld van inschrijving, alsook de restcategorie van KSZ, die onder meer de inactieve bevolking dekt².

In wat volgt wordt de uitstroom vanuit verschillende perspectieven bekeken: cohortes, origine en leeftijd.

¹ Een jongere “die maximaal houder is van een diploma of getuigschrift van het hoger secundair onderwijs”.

² De categorieën die inbegrepen zijn in de variabele omvatten: uitgaande grensarbeiders, personen die in België werken voor een organisatie/onderneming die niet bijdrageplichtig is aan de Belgische sociale zekerheid, zeelieden, personen aangegeven bij de Dienst voor de Overzeese Sociale Zekerheid, internationale functionarissen en diplomaten, ‘coöperanten’, huisvrouwen/huismannen, huishoudpersoneel dat niet is aangegeven bij de RSZ, rechtgevende kinderen die niet opgenomen zijn in het kadaster RKW of niet gekend zijn bij het RSVZ, geschorste werkzoekenden, ouderen van wie de partner het gezinspensioen ontvangt, renteniers, personen die wel in de loop van het kwartaal gekend zijn bij een van de betrokken socialezekerheidsinstellingen maar niet op de laatste dag van het kwartaal, personen die enkel via het Rijksregister of minirn gekend zijn in het DWH AM &SB maar niet via een van de betrokken socialezekerheidsinstellingen.

////////////////////////////////////

Figuur 9. Transitie tussen 6 maanden en een jaar na uitstroom, Jongerenbonus (N=775), Vlaanderen

Jongerenbonus			
Positie na 1 jaar			Totaal
Andere	Werkend	Werkzoekend	
18,5%	6,3%	2,6%	27,5%
4,9%	50,8%	3,6%	59,3%
3,0%	3,8%	6,5%	13,2%
26,4%	60,9%	12,7%	100,0%
Zelfde positie			
75,8%			
Uit werk			
8,5%			
Naar werk			
10,1%			

Bron: KSZ (bewerking DWSE)

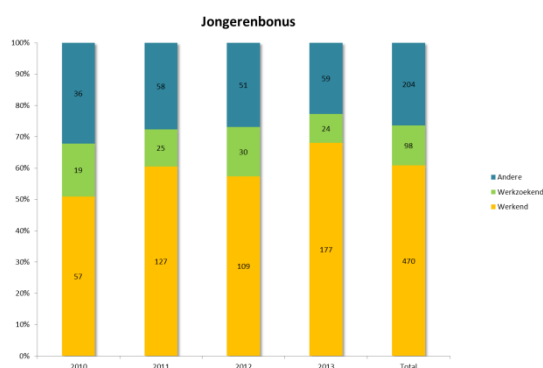
Uit de tabel hierboven is duidelijk dat de veranderingen doorheen de kwartalen minimaal zijn. Drie vierde van de jongeren blijft in dezelfde positie die ze 2 kwartalen na uitstroom bezetten. 8% van de jongeren gaat uit werk, 10% gaat naar werk tussen het 2de en het 4de kwartaal.

Omwille van deze relatief statische situatie worden de hierop volgende analyses gebaseerd op de cijfers van het 4de kwartaal na uitstroom.

4.2.2 Uitstroom naar cohorte

Onderstaande figuur brengt de socio-economische positie van de deelnemende jongeren in kaart in functie van het jaar waarop ze uitgestroomd zijn.

Figuur 10. Socio-economische positie na een jaar, Jongerenbonus (N=775), Vlaanderen, naar jaar van uitstroom

Bron: KSZ (bewerking DWSE)

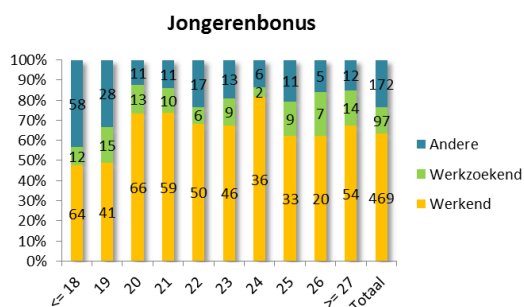
Uit de figuur is te zien dat er geen noemenswaardige variatie zich doorheen de jaren voordoet. Het aandeel werkenden lag het hoogst voor de uitstroom van 2013.

4.2.3 Uitstroom naar leeftijd

Onderstaande figuur brengt de socio-economische positie van de deelnemende jongeren in kaart in functie van de leeftijd waarop ze uitgestroomd zijn.

////////////////////////////////////

Figuur 11. Socio-economische positie na een jaar, Jongerenbonus (N=775), Vlaanderen, naar leeftijd bij uitstroom

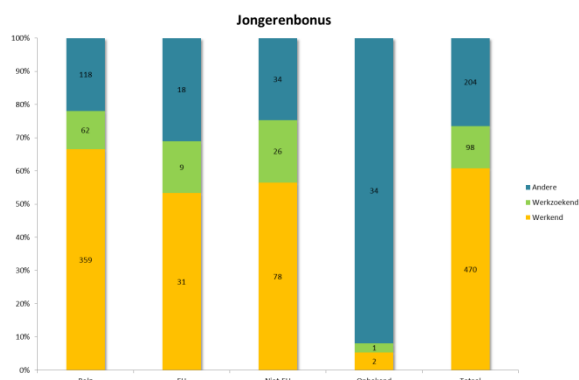
Bron: KSZ (bewerking DWSE)

Zoals blijkt uit de grafieken zijn er evenmin zeer uitgesproken verschillen naar leeftijd. Het aandeel werkenden bereikt een piek bij de 24-jarigen, om nadien te dalen. Globaal genomen stijgt het aandeel werkenden en daalt de categorie “andere” naarmate de leeftijd stijgt. Desalniettemin moeten deze verschillen gerelativeerd worden: met uitzondering van de jongste deelnemers (onder 20) blijft de uitstroom over het algemeen in de buurt van de totale waarden.

4.2.4 Uitstroom naar origine

Onderstaande figuur brengt de socio-economische positie van de deelnemende jongeren in kaart in functie van hun herkomst.

Figuur 12. Socio-economische positie na een jaar, Jongerenbonus (N=775), Vlaanderen, naar herkomst

Bron: KSZ (bewerking DWSE)

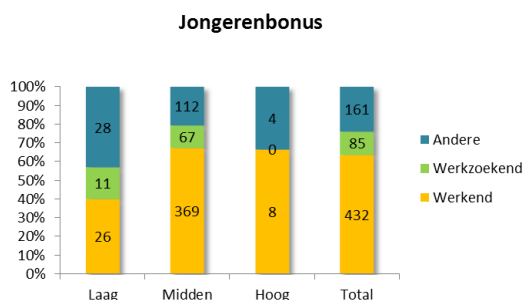
Het hoogste aandeel werkenden 1 jaar na uitstroom van het project wordt geregistreerd bij deelnemers van Belgische origine (hoger dan 60%). Het aandeel werkenden bij de personen met EU- en niet-EU herkomst ligt iets lager en vertoont een verschil van ongeveer 10 procentpunten. De categorie met onbekende origine bevat het kleinste aandeel werkenden (het gaat hier echt om een vrij beperkte groep, i.e. 37 personen).

4.2.5 Uitstroom naar scholing

Onderstaande figuur brengt de socio-economische positie van de deelnemende jongeren in kaart in functie van hun scholingsniveau.

////////////////////////////////////

Figuur 13. Socio-economische positie na een jaar, Jongerenbonus (N=625), Vlaanderen, naar herkomst

Bron: KSZ (bewerking DWSE)

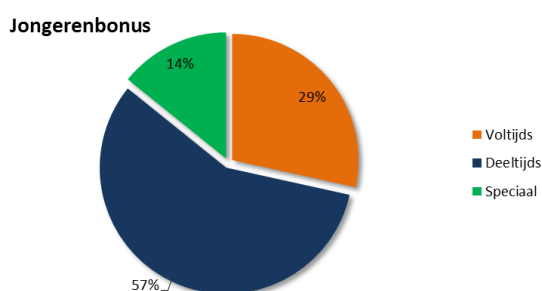
De uitstroom naar scholing vertoont een vrij typisch patroon: laaggeschoolden hebben een uitstroom van 40%, terwijl dit percentage bij middengeschoolden tot 60% stijgt. Voor hooggeschoolden zijn de cijfers te klein om valabele uitspraken te maken (slechts 12 observaties).

5 Kenmerken van de tewerkstelling

Enkele basiskkenmerken van de tewerkgestelde jongeren die uit de jongerenbonus uitstromen worden in dit punt van de nota besproken. Deze betreffen enerzijds het prestatietype (voltijds, deeltijds of speciaal) en het paritaire comité waar de jongeren na 4 kwartalen actief zijn.

Vooreerst wordt het prestatietype van de tewerkstelling in onderstaande figuur in kaart gebracht. De categorie “speciaal” bevat “werknemers met zeer korte/onregelmatige contracten (interim, seizoensarbeid, gelegenheidsarbeid in land- en tuinbouw en gelegenheidsarbeid in horeca)” (KSZ, 2016).

Figuur 14. Prestatietype een jaar na uitstroom, Jongerenbonus (N=443), Vlaanderen

Bron: KSZ (bewerking DWSE)

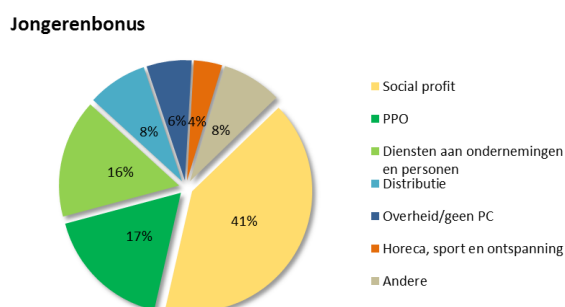
Een kleine meerderheid (57%) is deeltijds actief, en slechts 29% gaat voltijds aan de slag. De proportie jongeren in een speciaal regime bedraagt 14%.

Ter vergelijking: tijdens het vierde kwartaal van 2013 bedroeg het percentage voltijds werkenden voor alle werkenden tussen 18 en 24 jaar in het Vlaams Gewest 58,5%, het percentage deeltijds werkenden 23,14% en het percentage jongeren in een speciaal regime 11,2% (KSZ, webtoepassing). Rekening houdend met het feit dat het om een grove vergelijking gaat (bvb, een andere leeftijdsgroep) vertoont de jongerenbonus een eerder afwijkend patroon.

////////////////////////////////////

Een tweede kenmerk dat hieronder besproken wordt betreft de sectorgroep waarin de jongeren die naar werk uitstromen actief zijn. De sectorgroep wordt hieronder voor de twee maatregelen in beeld gebracht.

Figuur 15. Sectorgroep³ een jaar na uitstroom, Jongerenbonus (N=446), Vlaanderen

Bron: KSZ (bewerking DWSE)

De grootste werkgever is de social profit (41%), gevolgd door PPO (17%) en diensten aan ondernemingen en personen (16%). De overige jongeren zijn verspreid over andere sectorgroepen, waaronder de horeca, de distributie en de metaalindustrie.

Het overwicht van de social profit geeft aan dat een belangrijk aandeel van de jongeren die werken, binnen dezelfde sectorgroep blijven waar ze via de maatregelen werden tewerkgesteld.

6 Enkele reflecties

Bij wijze van conclusie worden er hier enkele reflecties met betrekking tot de maatregel geformuleerd, op basis van de statistische gegevens.

- **Wat is het bereik van de maatregel?** Zoals reeds bleek uit bovenstaande beschrijving slaagt de maatregel erin om jongeren te bereiken. Met betrekking tot scholing is er een overwicht van middengeschoolde (in tegenstelling tot laaggeschoolde) jongeren, een groep die geen significante achterstand vertoont op vlak van werkzaamheidsgraad. Het is echter zo dat het totaal aantal bereikte jongeren aan de lage kant blijft. De bijdrage van de maatregel tot de Vlaamse tewerkstelling kan dus eerder als symbolisch bekeken worden.
- **Hebben we aanwijzingen van de effectiviteit van de maatregel?** Uit de beschrijvende analyse van de uitstroom concluderen we dat een meerderheid van de jongeren aan het werk blijft een jaar na uitstroom. Dit aandeel ligt echter onder de werkzaamheidsgraad van de Vlaamse jongeren (bij wijze van voorbeeld, de werkzaamheidsgraad van Vlaamse jongeren tussen 15 en 24 jaar in 2013 bedroeg 74,4%, en van middengeschoolde jongeren 79,2% - exclusief studenten). Dit verschil kan wijzen op het feit dat de jongeren die aan de projecten deelnemen met specifieke obstakels te kampen hebben bij het vinden van werk.

³ De gebruikte indeling van paritaire comités in sectorgroepen komt overeen met die van het Steunpunt Werk en Sociale Economie. Voor meer informatie zie http://www.steunpuntwerk.be/system/files/methodologie_boordtabel_sectoren_pcs_2014.pdf